

Mai magyar passiótörténet

Epres Attila
és Mészáros Máté

FOTÓK: TAKÁCS ATTILA

MAKRAI SONJA

Bagossy László már régóta szerette volna megrendezni *Kérékgyártó István Hurok* című regényének színpadi adaptációját Magyarországon (2014-ben a stuttgarti Theater tri-Bühnében vitte színre), de az Örkény Színházban főrendezőként tevékenykedő művész igazgatója, Mácsai Pál nem merte vállalni a velejéig romlott, korrupt rendszernek tükröt tartó történetet, talán azért sem, mert a mostani taomegvonás okozta vihar kellős közepén úgy érezte, ez felérne egy politikai állásfoglalással. Pedig a *Hurok* nem köthető semmilyen konkrét politikai szereplőhöz vagy párthoz, csupán – még ha túlzó módon is – a rögmagyar valóságot mutatja be. A magánszínházat vezető Orlai Tibor azonban fontosnak látta, hogy megszülessen ez az előadás, amelynek az ősbemutatóját február 24-én tartották a budapesti Jurányi Házban.

Ha valaki szorult helyzetbe kerül, megalázottságát mindig egy nála gyengébben próbálja megbosszulni. Erre a pszichológiai képletre épül a *Hurok* szenvedéstörténete, amelyben megjelenik a mai magyar társadalom minden rétege. Korrupció, sikkasztás vagy épp egymás mocskos zsarolása köti össze a szereplőket.

Egy pitiáner miniszter irodájában indul a történet. A velejéig romlott eltipró archetipikus példája ő, aki nem csak a pályázati pénzek ellopásában, de beosztottjai sorozatos megalázásában leli igazán örömét. Válaszul erre az államtitkár hurkot vet a tőle függő állami vállalat vezetőjére, hogy megvédje önmagát a minél nagyobb bukástól. Ugyanerre a sorsra jut a másságát nyíltan nem vállaló üzletlánc-tulajdonos, akit a gyárigazgató zsarol és aláz meg. Aztán belép a képbe egy boltvezető, egy pénztárosnő, egy drogos fiú és egy a prostitúcióból kimenekült lány, míg a végén újra feltűnik a miniszter. A pénz pedig újra és újra körbejár a különféle társadalmi rétegek tagjai között.

Ugyan a darab végén a minden rosszért felelős miniszter megbűnhődik, de a hurok nem csak a perverz miniszter nyaka

körül szorul. Ebben a mai magyar mesében mindenki áldozat: az ártatlanul szenvedők kaphatnának ugyan egy utolsó lehetőséget az élettől, de a múlt mocskát nem moshatják le magukról.

Bagossy László rendezésének keretét egy barokk passió adja (a zenét Kákonyi Árpád szerezte), a recitativók szövegét, amiket kiválóan adnak elő a színészek, a regényváltozatból vette át Bagossy. A történet állóképekbe merevített jeleneteken keresztül bontakozik ki, a tragédia felé haladva minden egyre nyomorultabbnak tűnik.

Rendkívül erős színészgárdát állított össze Bagossy, Mácsai Pál javára szóljon, hogy kölcsönadta a produkciónak az Örkény Színház egyik vezető színészét, Epres Attilát, aki kiválóan hozza a gyárigazgató karakterét.

◀ Mészáros Máté
és Debreczeny Csaba

Jó látni ebben az alkotói közegeben Debreczeny Csabát, akinek államtitkára igazi pénzéhes csótány, de kiemelkedő Rába Roland jelenléte is a saját identitásával küzdő cégvezető szerepében. Mészáros Máté már sokszor bizonyította, hogy milyen sokoldalú művész, de korrupt és aberrált miniszterként eddig ismeretlen oldalát mutatja be.

Járó Zsuzsáról is újra kiderül, hogy több, mint azok a klisék, amelyekbe néha belekényszerül. A miniszter ékegyszerűségű titkárnőjeként és a kilátástalansággal küzdő, a hétköznapiokba beleszürkülő pénztárosként is emlékezetes alakítást nyújt. De Gombó Viola Lotti, Dékány Barnabás és Nagy Dániel Viktor is méltó partnere a többieknek.

A *Hurok* nehéz előadás, ami néhol a valóságtól elrugaszkodttnak tűnhet, de ha megpróbálunk őszinték lenni magunkhoz, azért esik olyan rosszul mindez, mert mégis túl sok köze van ahhoz az élethez, amely ma Magyarországon körülöttünk zajlik. És ha a valóságban nem is, legalább a színházban érdemes szembenéznünk vele.